

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM
2008-06-19
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
11140-08
Rotel 558

SÖKANDE

Partnergruppen Svenska AB, 556177-0362
Järnväggsgatan 18 A
252 78 Helsingborg

MOTPARTER

1. Danderyds kommun
Box 28, Mörby centrum
182 11 Danderyd

2. Lidingö stad
Stadshuset
181 82 Lidingö

3. Norrtälje kommun
Box 800
761 28 Norrtälje

4. Vallentuna kommun
186 86 Vallentuna

5. Vaxholms stad
185 83 Vaxholm

6. Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

7. Täby kommun
183 80 Täby

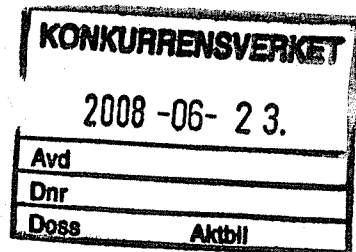
Ombud för 1-7
Birgitta Palm
Täby kommun
183 86 Täby

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Länsrätten bifaller Partnergruppen Svenska AB:s ansökan om ingripande enligt LOU och förordnar att upphandlingen av Insatser för psykiskt funktionshindrade ska göras om.

Dok.Id 342450

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna och Österåker samt städerna Lidingö och Vaxholm (upphandlande enheterna) har med Täby kommun som samordnande kommun genomfört en förenklad upphandling enligt 6 kap. LOU av Insatser för psykiskt funktionshindrade. Upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2008.

Av tilldelningsbeslutet framgår att Partnergruppen Svenska AB (tidigare Partnergruppen i Örkelljunga) inte uppfyllt kvalificeringskravet på tre godkända referenser p.g.a. följande. Tre referenser kom in men av dessa var en inte godkänd eftersom den inte avsåg placering av psykiskt funktionshindrade.

YRKANDE M.M.

Partnergruppen Svenska AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Bolaget har efter att beslutet togs varit i kontakt med Birgitta Palm. Hon uppgav då att tre av fem lämnade referenser besvarat ett e-postutskick att svara på vissa angivna frågor, men att en av referenserna ansetts vara diskvalificerad eftersom handläggaren främst placerar personer med demens. Birgitta Palm uppgav vid samtalet även att förfrågningarna om referenserna skickats ut väsentligt senare än vad som angetts i samband med anbudsförfrågan eftersom upphandlingen drog ut på tiden. I första hand begärs överprövning i sak och i andra hand gällande tillvägagångssättet vid kvalificeringen genom referenser vars skriftliga yttranden inte följer med anbudet från början och därmed en kvalificering utan att bolaget som anbudsgivare fått möjlighet att påverka kvalificeringskravet.

Den diskvalificerade referensen avser den person som lämnade uppgifter beträffande boende för personer med olika typer av demensproblematik. Bolaget ställer sig frågande till hur de upphandlande enheterna kan avfärda denna kategori som ej tillhörande psykiatriska specialitetens område. Demenstillstånd tillhör enligt all känd nomenklatur psykiatrins område. Enligt WHO:s gängse definition, ICD-10 Classification Of Mental And Behavioural Disorders Clinical Description And Diagnostic Guidelines, är demens ett komplex av symtom bestående av störningar i kognitiva (intellektuella), emotionella och centrala varseblivnings- och motoriska funktioner. ICD är det klassifikationsinstrument som används för diagnostik av alla sjukdomstillstånd världen över. Under rubriken Organiska Psykosyndrom står bl.a. att finna demensproblematik av olika genes. Dels finns s.k. primärdegenerativa sjukdomar, hit hör bl.a. Alzheimers sjukdom, vilken förekommer i både tidig form men även som åldersdemens. Även frontallobsdemens och Lewy Body Demens hör hit. Till demensgruppen hör även vaskulära skador s.k. multifarktdemenser. Hit hör även demens p.g.a. hjärntumörer, trauma, restillstånd efter Borreliainfektioner, Parkinsons sjukdom samt alkoholdemens o.s.v. Härutöver är en hel mängd differentialdiagnostiska överväganden kopplade till demensbegreppet. Detta innebär att innan man kan bestämma sig för en vårdplanering för en enskild boende så måste tillstånd som depression, hjärntumörer, infektioner, akut krisreaktion och förvirringstillstånd vara uteslutna innan man går vidare. Demens är således en psykisk sjukdom som i all medicinsk nomenklatur anses tillhöra psykiatrins område och där de drabbade således är behäftade med olika grader av allvarliga psykiska funktionshinder, vilket efterfrågades i upphandlingsunderlaget.

Med förståelse för hur mycket e-post en biståndsbedömare får är det inte underligt att referensen har svarat vet ej på frågor som man kanske inte uppfattar som viktigare än andra delar av det egentliga arbetet med biståndstagare. De upphandlande enheterna borde även ha insett att uttalandet

från referensen att ”som biståndshandläggare inom äldreomsorgen skrev hon inga individuella planer eftersom behandlingen inte var målet med placeringen”, inte är korrekt med hänvisning till att förfaringssätt mellan vårdgivare är reglerat i SOSFS 2005:27 samt SOSFS 2005:12. Det anges även i 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (SoL) att ”Handläggare av ärenden som rör enskilda samt genomförandet av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras”. Detta är en självklarhet i bolagets verksamhet och boende tas inte emot som inte har ett biståndsbeslut och en klar uppdragsbeskrivning/genomförandeplan enligt SoL, alternativt en vårdplan enligt hälso- och sjukvårdslagen. De upphandlande enheterna borde vid genomgången av anbudsmaterialet kunnat inse att bolagets verksamhet är inriktad mot den efterfrågade målgruppen i upphandlingsunderlaget.

En upphandling ska enligt 1 kap. 4 § LOU genomföras affärsmässigt och anbudsgivare, anbudssökare och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn. Inför inlämnandet av anbud kontaktade bolaget fem handläggare som samtliga lovade att vara referenser åt bolaget. Det referensformulär som upphandlande enheter angett att de skulle använda skickades över och de informerades om förfaringssättet. Samtliga av dessa handläggare känner bolaget väl och har flera psykiskt funktionshindrade personer placerade hos bolaget. Samtliga personer ville fylla i formuläret omgående och skicka in det till bolaget så att det kunde skickas med anbudet direkt, eftersom de är överhopade av arbete och deltar i olika projekt i kommunen. Bolaget förklarade då att de upphandlande enheterna skulle höra av sig före den 14 december 2007, eftersom detta angavs i förfrågningsunderlaget, och att de därför måste svara när de kontaktades av dessa. Därefter hördes inget från de upphandlande enheterna.

I beslutsunderlaget står det att de upphandlande enheterna e-postade referensformuläret fem gånger till respektive handläggare, men enligt samtal med Birgitta Palm betydligt senare än den 14 december 2007. Bolaget stäl-

ler sig frågande till varför ingen kontaktade det. Bolaget har kontakt med dessa handläggare regelbundet vid placeringar hos sig och var i god tro att allt löpte på som det skulle. Förfarandet drog ut på tiden och handläggarna kan ha glömt bort sitt åtagande under tiden eller inte varit på sin plats p.g.a. sjukdom, semester, andra projekt, annan tjänst m.m. Det kan till och med vara så att de upphandlande enheterna skrivit fel e-postadress eller inte skickat ut det alls eftersom det hela skett utanför bolagets kontroll.

Anbuds förfarandet har genom detta kvalificeringsmoment mer förvandlats till ett lotteri och kan därför inte anses som genomfört på ett affärsmässigt sätt. Att lägga så stor vikt vid om en handläggare har möjlighet att besvara ett e-postmeddelande på rätt sätt och utan att de som lämnar anbudet har rätt att påverka förhållandet, måste anses som diskvalificering p.g.a. ovidkommande hänsyn eftersom det inte ger en rättvis bild av bolagets kvalitet.

Kvalificeringsmomentet har dessutom inte skett på sätt som utlovats i förfrågningsunderlaget. Handläggarna/referenserna har därför fått missvisande information från bolaget, eftersom upphandlaren inte gett oss tillfälle att korrigera uppgifterna i efterhand och meddela våra angivna referenser om förseningen. Kvalificeringsmoment med referenser som inte är skriftliga och inlämnas med anbudet är därför inte förenligt med en god upphandlingssed och kan därför inte medföra att resten av anbudet diskvalificeras utan att bolaget getts tillfälle att påverka att referenserna lämnas in. Vid andra upphandlingar har det varit anbudsgivarna som ansvarat för att referensformuläret fyllts i och skickats in. Eftersom även bolaget brukar ha problem med att få fatt i handläggare direkt på stunden, var det oroligt över hur detta skulle gå. Förfaringssättet hade av den upphandlande enheten bestämts till ett helt avgörande moment och ändå lagts helt utanför deras kontroll. Det känns inte alls affärsmässigt då de inte var säkra på att bli bedömda på lika villkor som de övriga anbudsgivarna.

Det är även intressant att de upphandlande enheterna har skickat ut e-postmeddelandena i fråga utan mottagningskvitto. Man har således inte försäkrat sig om att de verkligen kommit fram till rätt person, kommit igenom spamfilter, att e-postadressen är rättstavad m.m.

Bolaget har för att styrka sin talan lämnat in utdrag från Medicinsk länksamling angående psykiatri.

De upphandlande enheterna bestrider bolagets ansökan om överprövning och avvisar de synpunkter som bolaget anfört som grund för sin talan och hemställer att länsrätten medger att de får avsluta upphandlingen och teckna avtal med vinnande anbudsgivare i enlighet med fattat tilldelningsbeslut av den 26 maj 2008. Som skäl för bestridandet anförs bl.a. följande.

Ett av kvalificeringskraven för upphandlingen har varit att ha tre godkända referenser. De upphandlande enheterna vet av tidigare erfarenhet att många anbud kommer in i dessa upphandlingar. Referenstagningen har tidigare genomförts muntligt via telefon och varit mycket tidskrävande då det är svårt att få tag på referenspersonerna eftersom dessa har många arbetsuppgifter utanför sitt kontor. För att effektivisera referenstagningen i denna upphandling skedde därför en skriftlig referenstagning. En blankett med referensfrågor, som bedömdes vara adekvata för att kunna bedöma hur anbudsgivaren tidigare utfört liknande uppdrag, togs fram. Referensblanketten var en del av förfrågningsunderlaget och således något som varje anbudsgivare tog del av. Frågorna berörde hur anbudsgivarna hanterat centrala uppgifter i att ge insatser åt psykiskt funktionshindrade. Frågorna är enkla, tydliga och har fasta svarsalternativ för att undvika skönsmässiga bedömningar av svaren. Varje fråga poängbedömdes på en skala mellan 0 - 4. För att referensen skulle godkännas skulle minst 20 poäng erhållas. Det har tydligt framgått vilken poäng respektive svarsalternativ givit. Frågorna har således varit förutsebara. Av förfrågningsunderlaget framgick även att det var de

upphandlande enheterna som skulle skicka ut referensblanketten till respektive referent och att denne skulle skicka den ifyllda blanketten åter till enheterna.

När muntliga referenser tagits vid andra upphandlingar har anbudsgivaren fått lämna uppgift om namn och kontaktuppgifter för de referenser man önskat åberopa. De upphandlande enheterna har förfarit på likartat sätt även i detta fall. Varje anbudsgivare har fått lämna uppgift om namn och kontaktuppgifter för de referenser man önskat åberopa. Därefter har en skriftlig, i stället för en muntlig, kontakt tagits med referenspersonerna. Anbudsgivarna har således varken vid tidigare muntlig referenstagning eller vid denna skriftliga referenstagning kunnat ta del av referenspersonernas bedömning av anbudsgivarna och kunnat utöva någon kontroll av referenstagningen. Själva poängen med att ta referenser är att få en objektiv bild av anbudsgivaren. Om anbudsgivaren utövar kontroll över referenterna försvinner objektiviteten. Av detta skäl valde de upphandlande enheterna att själva skicka ut blanketten med referensfrågorna och själva vara mottagare av blanketten. Om anbudsgivaren hade skickat ut blanketterna och bifogat dessa till anbudet fanns en uppenbar risk att eventuella dåliga referenser skulle sällas bort av anbudsgivaren och att denne skulle se till att endast tre goda referenser bifogades till anbudet. Därmed skulle hela referenstagningen ha varit förfelad eftersom alla möjligheter till objektivitet skulle ha försvunnit. Sättet att ta referenser har således varit affärsmässigt och inte ett lotteri som bolaget påstått. Svaren på frågorna har inte ifrågasatts utan endast noterats. När svar inte erhållits på någon eller några av frågorna har referenten tillfrågats om orsaken.

De upphandlande enheterna har behandlat samtliga anbudsgivare på likadant sätt. Anbudsgivarnas tre första referenser har samma dag fått sig tillsänt referensblanketten med frågor via e-post tillsammans med ett brev. När

inte e-postmeddelandet nått fram har kontroll av e-postadressen skett och nytt meddelande har skickats ut. Samtliga av anbudsgivarnas tre första referenspersoner som inte besvarat frågorna i blanketten har vid samma tillfälle, ca tre veckor efter det första utskicket, fått en påminnelse med likalydande följbrev. I samband med påminnelsen har referensblanketten skickats till samtliga anbudsgivares referenser fyra och fem tillsammans med ett följbrev. Samtliga följbrev har haft samma ordalydelse. Samtliga referenser, som inte besvarat alla frågor, har tillfrågats om varför frågorna inte besvarats och referensernas svar har noterats. Att göra analyser av svaren, att avfärda svar som felaktiga skulle innebära ett godtyckligt och icke-likabehandlande förfarande. Samtliga blanketter har skickats ut av de upphandlande enheterna och samtliga besvarade referensblanketter har skickats åter direkt till dessa.

Bolagets påstående att det skulle kunna vara så att det inte alls skickats ut referensblanketter till referenspersonerna är fullständigt ogrundat. Samtliga ifyllda referensblanketter diarieförs och arkiveras tillsammans med övriga handlingar i upphandlingen. Dessutom finns kopior på samtliga utskickade och mottagna e-postmeddelanden. Det innebär att dokumentationen vid denna skriftliga referenstagning snarare är bättre och säkrare än vid en muntlig referenstagning. Det har inte heller varit några större problem att nå bolagets referenter. Kontakt har nåtts med samtliga fem men endast tre av dessa har valt att ge referenser.

I förfrågningsunderlaget begärdes det att anbudsgivaren i anbudet skulle bifoga uppgift över fem referenser. Dessa skulle avse fem olika uppdrag av den typ som upphandlingen avsåg från fem olika uppdragsgivare. Referenserna skulle vara vidtalade. Anbudsgivarna skulle vidare förvissa sig om att referenspersonerna säkert gick att få tag på under tiden 21 november - 14 december 2007. Den upphandlande enheten skulle därefter skicka ut blan-

ketten med referensfrågor till de tre första referenserna, som anbudsgivaren uppgivit. Om någon/några av dessa inte gick att få tag på grund av sjukdom eller liknade skulle de upphandlande enheterna skicka blanketten till referensperson fyra och om denna inte heller gick att få tag på, till referensperson fem. Samtliga referensblanketter skickades till referenterna tillsammans med ett e-brev via e-post. Vissa referenter har svarat via e-post, andra har skrivit ut referensblanketten, fyllt i den för hand och återsänt den med vanlig post. Bolaget lämnade uppgift över fem referenser. Det första utskicket till bolagets tre först angivna referenser skedde den 18 februari 2008. Den 20 februari 2008 kom det första svaret till den upphandlande enheten via e-post med information om att den ifyllda referensblanketten postats med vanlig post dagen innan, d.v.s. den 19 februari 2008. Den 21 februari 2008 kom ytterligare en ifylld blankett, nu via e-post. På grund av att upphandlingen dragit ut på tiden skickades en påminnelse ut till de av anbudsgivarnas första tre referenser, som inte svarat. I samband med att påminnelsen skickades, skickades av samma skäl (upphandlingens försening) även referensblankett ut till referenserna fyra och fem. De upphandlande enheterna gjorde således inte någon prövning av om sjukdom eller liknande varit orsak till att referensblanketten inte kommit in utan gjorde bedömningen att det på grund av förseningen gällde att i möjligaste mån underlätta att få in referenser. Den 12 mars 2008 fick därför bolagets tredje referensperson en påminnelse via e-post samtidigt som blanketten med referensfrågor skickades ut till bolagets referenser fyra och fem. Ett svarsmeddelande kom från referens tre om att personen var på utbildning till den 17 mars 2008 och från referens fyra om att denna hade semester till den 31 mars 2008. Ingen av dessa hörde av sig till de upphandlande enheterna och skickade inte heller in blanketten när de återkom från utbildning/semester. Referens fem skickade åter referensblanketten men vissa frågor besvarades med "vet ej". På de upphandlande enheternas skriftliga fråga varför dessa frågor inte var besvarade blev svaret att som biståndshandläggaren inom äldreomsorgen skrev hon inga individuella planer eftersom behandling inte var målet med

dessa placeringar. För att få ett ytterligare klargörande skickade Täby följande fråga: "Du har placerat personer, som är psykiskt funktionshindrade inom äldreomsorgen? Är det rätt uppfattat?" Svar: "Jag har placerat äldre personer som behöver hjälp med sin personliga omsorg och adl, eller träning, främst efter en sjukhusvistelse innan hemgång. Ej psykiskt funktionshindrade, dock demens." Av svaret har de upphandlande enheterna dragit slutsatsen att referensen inte avsåg uppdrag av den typ som denna upphandling avsåg. Äldre personer med behov av den hjälp, som referenten uppger - personlig omsorg och adl/träning efter sjukhusvistelse innan personen åter flyttar hem - är en uppgift som vanligen utförs inom verksamheten korttidsboende inom äldreomsorgens område. Den uppfattningen styrks även av att referenten uppger att inga individuella planer utarbetats för dessa placeringar eftersom behandling inte är ett mål. I hem för vård eller boende för psykiskt funktionshindrade, som i likhet med korttidsboende inte heller är ett permanent boende, är en av förutsättningarna att den enskilde erbjuds behandling och att en individuell plan utarbetas. I och med att referenten inte kunde besvara frågorna och uppgivit att de personer hon placerat inte tillhört målgruppen psykiskt funktionshindrade har referensen inte uppfyllt kravet att vara en av fem referenser från uppdrag som upphandlingen avsåg, d.v.s. psykiskt funktionshindrade. Det innebär att av fem begärda referenser har tre svarat, varav endast två har godkänts. Bolagets farhågor att referenserna inte skulle ha nåtts via e-post får betraktas som obefogade.

Det har inte ifrågasatts att bolaget drivs enligt gällande regleringar. Men eftersom genomgången av anbud görs i tre steg har de upphandlande enheterna endast gått igenom steg ett, kvalificeringen, där referenstagningen ingick, och ställning har inte tagits till resten av anbudet eftersom det skulle ha stridit mot reglerna i LOU.

De upphandlande enheterna vidhåller att referenstagningen genomförts på ett förutsebart, objektivt och sakligt sätt, som inte strider mot principen om affärsmässighet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt övergångsbestämmelserna till lagen (2007:1091) om offentlig upphandling ska bestämmelserna i LOU tillämpas på upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2008.

Av 7 kap. 2 § LOU framgår bl. a. att om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 4 § LOU ska upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn. Kravet på affärsmässighet kommer också till uttryck i 1 kap. 22 § LOU, av vilken framgår att den upphandlande enheten ska anta antingen det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till samtliga omständigheter som pris, leveranstid, driftkostnader m m, eller det anbud som har lägst anbudspris.

I 1 kap. 21 § första stycket LOU föreskrivs att en upphandlande enhet får medge att en anbudsgivare eller anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet eller ansökningsenheten att få lämna anbud.

Enligt 1 kap. 21 § andra stycket LOU får en upphandlande enhet begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Begreppet affärsmässighet får ses som ett utflöde av de inom EG-rätten gällande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet (transparens), förutsebarhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av likabehandlingsprincipen följer att alla leverantörer ska behandlas lika, d.v.s. ges så lika förutsättningar som möjligt för att delta i anbud. Vissa leverantörer eller grupper av leverantörer får inte ensidigt gynnas.

Principen om transparens innebär att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas. Dock får förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU inte träds för när (se RÅ 2002 ref 50).

Av proportionalitetsprincipen följer att kvalifikationskraven och kraven i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till de behov som ska täckas. Kraven på leverantörerna får inte vara större än vad som behövs. De ska också vara ändamålsenliga för den aktuella upphandlingen. En uppgift som diskvalificerar en leverantör måste vara relevant för upphandlingen och av inte oväsentlig betydelse.

Utredning i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår följande under rubriken 1.2 Beskrivning av uppdraget. Uppdraget är att för kommunernas räkning utföra insatser för vuxna psykiskt funktionshindrade. Anbudsgivarna ska kunna ta emot personer med psykosproblematik, dubbeldiagnoser (dvs. samtidig psykisk sjukdom och missbruksproblematik), behov av permissionsplacering enligt LPT och LRV, utagerande beteende och personlighetsstörningar.

Under rubriken 2.3 Prövning och utvärdering av anbud framgår bl.a. följande. Prövning av inkomna anbud kommer att ske i två steg. Steg 1, kvalificeringen, är en prövning av anbudsgivarens företag. Steg 2, utvärderingen, är en prövning av den tjänst anbudsgivaren erbjuder.

Under rubriken 3. Kvalificering punkten E. Referenser framgår följande. Anbudsgivare ska i anbudet bifoga uppgift på fem referenser, som avser fem olika uppdrag av den typ som denna upphandling avser, från fem olika uppdragsgivare. Referenserna ska vara VIDTALADE och anbudsgivaren ska förvissa sig om att referenserna säkert går att få tag på under peri-

oden 21 november – 14 december 2007. Anbudsgivare ska lämna uppgift om namn, adress, telefonnummer samt e-postadress till var och en av de fem referenserna. Kommunen kommer att skicka ett referensformulär till de tre första referenser, som anbudsgivaren angivit. Skulle någon av dessa inte gå att få tag på p.g.a. sjukdom eller liknande skäl, kommer kommunen att skicka referensformuläret till den fjärde och vid behov den femte uppgivna referensen. Referensformuläret ska således skickas in till kommunen från totalt tre olika referenser. En bedömning av referenserna kommer därefter att göras på en poängskala mellan 0 till 4. För var och en av de lämnade tre referenserna måste den totala poängen bli minst 20 poäng för att referenserna ska anses godkända och anbudsgivaren gå vidare till utvärdering.

Slutligen framgår att anbudsgivare, som uppfyller kraven under bl.a. punkten D samt har tre godkända referenser, bedöms vara kvalificerad och kommer att gå vidare till nästa steg.

Av tilldelningsbeslutet framgår bl.a. följande. Eftersom upphandlingen blev försenad ökade sannolikheten för att referenspersonerna av olika skäl skulle ha försvunnit från sina tjänster, varför de upphandlande enheterna i de flesta fall skickade referensblanketten till samtliga fem referenser.

Länsrättens bedömning

Av upphandlingsunderlaget framgår att upphandlingen påbörjats före den 1 januari 2008 varför tillämplig lag i detta mål är lagen (1992:1528) om offentlig upphandling – LOU.

Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivare ska i anbudet bifoga uppgift på fem referenser, som avser fem olika uppdrag av den typ som denna upphandling avser, från fem olika uppdragsgivare. Av förfrågningsunderlaget framgår vidare att uppdraget är att för kommunernas räk-

ning utföra insatser för vuxna psykiskt funktionshindrade. Anbudsgivarna ska kunna ta emot personer med psykosproblematik, dubbeldiagnoser (dvs. samtidig psykisksjukdom och missbruksproblematik), behov av permissionsplacering enligt LPT och LRV, utagerande beteende och personlighetsstörningar. Den av bolagets referenser som angett att hon inte arbetar med psykiskt funktionshindrade, dock demens, kan enligt länsrättens mening inte anses som en för upphandlingen kvalificerad referens då demens inte faller in under begreppet psykiskt funktionshindrade. Vad bolaget anfört i detta avseende föranleder således inte att bolagets talan ska bifallas.

När det gäller förfarandet som använts vid referenstagningen gör länsrätten följande bedömning. De upphandlande enheterna har valt att ha ett förfarande där referenser skulle svara på en blankett med för upphandlingen adekvata frågor. Blanketten skulle både skickas ut av den upphandlande enheten och sedan återsändas till densamma. Att på detta sätt få in referenser strider enligt länsrättens mening inte mot kravet på affärsmässighet i 1 kap. 4 § LOU. Vad bolaget anfört föranleder inte någon annan bedömning.

Av förfrågningsunderlaget framgår det dock att referenserna ska vara vidtalade och att anbudsgivaren ska förvissa sig om att referenserna säkert går att få tag på under perioden 21 november – 14 december 2007. Den aktuella upphandlingen har sedan, enligt de upphandlande enheterna, dragit ut på tiden vilket medfört att blanketten med frågor till referenserna skickats ut först i februari 2008. Det har inte framkommit något i målet som tyder på att de upphandlande enheterna informerat anbudsgivarna om att utskicket till referenserna på grund av förseningen skulle komma att skjutas upp, och därmed ske först efter den i förfrågningsunderlaget angivna tidsperioden. Anbudsgivarna har således inte fått möjlighet att informera sina referenser om förseningen av utskicket. Förfarandet har i

bolagets fall lett till att bolagets referens nummer tre och fyra inte svarat på referensblanketten pga. utbildning respektive semester, och att de upphandlande enheterna istället använt de svar som inkommit från bolagets referens nummer fem. Mot denna bakgrund finner länsrätten att de upphandlande enheterna har brutit mot 1 kap 4 § LOU och att bolaget lidit eller kan komma att lida skada på grund av detta. Förutsättningar för åtgärd enligt 7 kap. 2 § LOU föreligger därmed. Då det är fråga om att de upphandlande enheterna frångått vad som framgår av förfrågningsunderlaget och då bristerna kan anses ha påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede finner länsrätten att upphandlingen av Insatser för psykiskt funktionshindrade ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Wenche Skoglund

Rådman

Föredragande har varit Amelie Jönsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

